

(כל הזכויות שמורות)

במדינה

רעיון להמשך הפעולה: אירגון משלחת רפור אית ישראלית, אשר תייצג לממשלה התבנית בענייני רפואות ותעזור לה בפתרון הבעיות הרפואיות הכבדות שלה. אם בייקורו של רופא אחד, חשב הפרופסור לעצמו, היה בעל תשובות מדינית, תהיה חשיבותה של משלחת רפואית שלמה גדולה לאין ערוך יותר בקשירת יחסי ידידות ואמון הדדי עם ממלכתו של היילה סילאסיה, אשר תוארו הרשמי הוא "גור אריה יהודה".

הפרופסור התקשר עם שניים מחברי הנהלת הדסה בירושלים, ויחד החלו מתכננים את המיבצע לפרסיו. למען הסדר הטוב, התקשר הפרופסור עם משרד-החוץ, אשר דרכו קיים את מעני הרפואה עם חשב, ביקש את סיועו. האיש האחראי במשרד החוץ: היועץ המדיני ראובן שילוח.

מאז חלפו חודשים רבים, שילות, אשר הוכיח בעבר חוסר-להיטות לקשור קשרים עם חוגים מרחביים שביקשו להתקרב אל ישראל, לא הוכיח כל יומה גם בפרשה זאת. הוא דחה את הפרופסור בהבטחות סתמיות, שיבה את הרעיון — ולא עוד.

השבוע עמד הפרופסור בלר לשגר מכתב לאדיס אבבה, להסביר לממשלת חשב מדוע לא היתה עד כה כל תוצאה מעשית לרעיון החיובי של הגשת עזרה רפואית. קשה להניח שהוא יצליח לתת הסבר הגיוני להתנהגותו של ראובן שילוח, האיש שכל תפקידו הוא דווקא לטפח קשרים כאלה.

ים

האמת המצוורת

האולם רחב הידיים בקומה העליונה של בית יורדיים בחיפה היה אפוף עשן כחלחל של סיגריות יקרות. צירי הועידה השלישית של מועצת הימאים השתעשעו בהשלכת בני נות איש אל רעהו, רב החובל בעל המבטא היקי, ולטר דלמן, מזכירו הכללי של האיגוד, ניסה לקרוא את חבריו לסדר, התיישב, הצטרף גם הוא למעגל משליכי הבגנות.

ההילולה נמשכה עד לאותו רגע שבו קם לשאת את נאומו חיים צוקר, מזכיר הצי עיר (33) של חטיבת הקצינים באיגוד. צוקר ידוע כ"אנפאן טריבל" של איגוד הימאים. הצרות שהוא גורם לאיגוד הן פשוטות בתכלית, כי צוקר דורש לפעול נגד כל מי שפוי גע בוכיות הימאים ואפילו יהיה זה המצ' סיק הגדול ביותר של הימאים, חברת שוהט. 80 אחוז פחות. שבועות מספר לפני קיומה של הועידה הכין צוקר את הדין וחשבון השנתי שלו, העביר אותו כמקיבל לאישור מזכירות האיגוד. לאחר מספר ימים נקרא לשיבת המזכירות, נתבקש באדיבות למחוק בעצמו מספר קטעים, "בהם אין תועלת והם עלולים רק להזיק". הקטעים המ' צונזרים היו לפחות 80 אחוז מחומר הדין וחשבון כולו, כללו בין היתר:

● הודאה כי מאז שביתת הימאים הגדור לה לא חל למעשה כל שינוי במצבם של הימאים, ואפשרויות הפעולה של האיגוד כיום מוגבלות ביותר.

● התנגדות להשתתפות האיגוד בוועדה הממשלתית שקבעה כי התקן באניות הישראליות מנופח ויש לצמצמו. צוקר הוכיח בקטע המצוורת בעזרת עובדות כי התקן אינו עולה על הנוהג במערב אירופה.

● האשמות המשתרעות על צמיד שלם, בהן טען צוקר כי לא היתה תגובה מספקת על הפרות תנאי עבודה מצד חברת שוהט. צוקר האשים את אהרון מיכאלי, עורך ירחון האיגוד הימאי הישראלי בכך, שאיגוד מפרסם בבטאון כל תומר שיעלול לפגוע בחברת שוהט. למעשה אין מיכאלי עורך את העיתון בעצמו. העורך בפועל הוא כתב הארץ בחיפה יהושע גלבוע, העושה את המלאכה תמורת תשלום של כ-200 לירות לכל עיתון.

● יחסים עם הבורס. אחרי שקוצו הדייח הודיע צוקר כי ישא במעשה נאום בו יגיש מילואים לדו"ח. המזכירות הסכימה. צוקר קיבל את רשות הדיבור, אולם במקום להשי' מיצ את המילואים לדו"ח המקוצץ, קם והקריא את הו"ח כולו על הקטעים המ' קים שבו. הוא לא הופסק באמצע הקריאה. אולם דבריו של צוקר נשארו ללא תשובה. חבריו החליטו לא להיגרר לויכוח עמו. הוא סיים את דבריו המוחצים, ישב במקומו והח' זיר את היומא לדי המזכירות. אחרי יומיים של דיונים עקרים נסתיימה הועידה בדיוק

● בין השאר, עם התנועה המחתרית שדגלה בפרוצדיה כלל-שמית ואשר פרטי הצעתה לישראל פרסמו בעולם הזה (1088'1092).

(המשך מעמוד 8) מכל הלבבות. היא עמדה דוממה והמתניתה עד שדההתעופה התרוקן מאדם. בינתיים יצאה פמליה הנשיא עם המלכה אל המכונית — אולם המכונית לא היתה. החלו חיפושים קדחתניים, עד שלבסוף ומצא כלי-הרכב המפואר. המלכה נכנסה וסברה כי הגיע סוף התלאות — אולם באותו רגע נדחקה לפינה כדי לפנות מקום לנשיא.

מלחי הנשיא התרוצצו בינתיים כעכברים חולים, כי גם מכוניותיהם נעלמו. עד שהת' מקמו, כבר נעלמה מכונית הנשיא מזמן.

פכתא של מישהו. הביקור שהחל נסימן רע כזה נמשך בדרך השיגרתית — ביקור בקיבוצים, תפילה במנזרים. באיני ישראל גמרו אומר לסחוט ממנו את הטי' פה האחרונה של גאוה לאומית. בהסכמה אילמת עשו כולם יד אחד, יחד עם הרדיו, לכנות את המלכה-האם בשם "המלכה" סתם, כך שהאזרח הפשוט קיבל את הרושם כי מלכה אמיתית מבקרת בארץ — ולא אשה באהבימים, שאינה אלא סבתו של מלך, ושלא נגעה בענייני שלטון עשרות בשנים.

כמעט לאותה פרסומת זכתה גם אלינור רוזבלט, אלמנתו רבת-המלך (אך מעוטת ההשפעה) של הנשיא שלפני-האחרון של ארצות-הברית. אמר השבוע עתונאי עייף, אחרי שבוע של התרוצצויות בין קבליית פנים חגיגות, חסרות חשיבות פוליטית: "אצלנו מבקר כל מי שהיה פעם משהו, וכל מי שרוצה פעם להיות משהו. האסון

..כן-לא-כן-לא-כן..

הוא שאף פעם אין מבקר אצלנו מישהו ש' הוא החה משהו."

יחסים מרחביים

גורלו של הגור

אל פרופסור אהרן בלר, המנתח הירו' שלא הידוע, הגיע לפני שנה וחצי חולה לא רגיל: בנו של הנגוס היילה סילאסיה, קיסר חבש, שהיה זקוק לניתוח-ראש. הגי' תוח עבר בהצלחה, החולה חזר למולדתו.

כעבור זמן הגיעה אל משרד-החוץ בירר שלם פגיה מאדיס-אבבה: שפרופסור בלר יואיל בטובו לבקר אצל הנסיך המנותח בביתו, לקבוע באיזו מידה החלים מן ה' ניתוח. הפרופסור, העסוק דל והותר כעבור דתו המעשית ובהרצאותיו באוניברסיטה, לא שש במיוחד לקראת הנסיכה הארוכה.

אולם מה אין עושים למען טיפוח קשרים ידיותיים עם חבש? המדינה השמימית, בעי' רף הגוש הערבי בספריקה הצפונית, נראית לרבים בארץ כפירצה אידיאלית, בה יכולה ישראל לחדור אל היבשת השחורה ולעקוף את החרם הערבי. הופעלה מערכה דיפלומטית רצופה לשיכנוע הפרופסור בלר כי ביקור-החולים בארמון הנגוס אינו רק צעד רפואי-מקצועי, כי אם שליחות בעלת חשיבות לאומית. הפרופסור נענה.

שילוח לא שלח. פרופסור בלר חזר מחבש מרוצה מביקורו. הוא אף הביא עמו

● מבחינת שפתה העיקרית, האמהאריית, שהיא שפה שמית.

● הפילוג בין רע"ם ועיראק אינו תופעה חולפת. משקיפים המכירים את המצב הפנימי העיראקי מקרוב הגיעו למסקנה, כי קו ההתבדלות של עבד אל-כרים קאסם משקף את נטייתו של חלק ניכר מן השכבות החושבות של עיראק, אשר הן הקובעות את מדיניות ארצם. משקיפים אלה אינם מוציאים מן החשבון את האפשרות כי קאסם ירצה או יורחק מן השלטון, אך גם במקרה זה יש לצפות להמשכת המדיניות הקאסמית של התנגדות לאיחוד עם רע"ם.

● הסיוע הסובייטי לרע"ם לא יופסק בעתיד הקרוב. למרות מסע ההשמצות ההדדיות, אשר ילך ויחריף בין מוסקבה לקהיר, יש לצפות לכך שזרם העזרה הסכנית והכלכלית ימשך כפי שנקבע בהסכמים הקיימים. נקודת המשבך בשטח זה עלולה להתעורר מאוחר יותר השנה, כאשר יצטרפו הרוסים לגשת לשלבי-ההכנה המעשיים, לקראת ביצוע השלב הראשון של תוכנית סכר אסואן. הטיכויים: אם לא יעשה מעשה הפנתי קיצוני מצד עבד אל-נאצר עצמו, יקיימו הסובייטים את התחייבותם.

● "אל יום", צהרון בשפה הערבית הממומן ככספי מפא"י והזוכה לתמיכה ממשלתית קבועה, יהפוך בעתיד הקרוב ביותר לעתון בוקר בפורמט מלא. לאחר שבכשל נסיון העברי את העתון לבעלות פרטית, שתאפשר למפא"י להשאר בצל ולפעול מאחורי הקלעים, החליטה מזכירות המפלגה להרחיב את העתון, לעמוד בגלוי מאחוריו.

● חברת-מרטום ישראלית רצינית תקום בעוד שנה בישראל. בראש המפעל החדש יעמוד יוסף מילוא, הלומד עתה בימור-קולנוע באירופה, ואחד המנהלים העיקריים יהיה יצחק קדישזון, לשעבר מנהל התיאטרון הקאמרי. כבר הובטחה למפעל זה תמיכה רשמית מרוחיקת-לכת של הממשלה, שתיכנס בצורה זו באופן פעיל לשטח הייצור הקולנועי.

● מרטום תורכיים יציפו השנה את שוק המרטום המקומי.

מפיץ סרטים מישי' ראל, השוהה עתה בתורכיה, חתם על חוזה-יבוא עם חברות הסרטה תורכיות, לפיהם יגיע לישי' ראל משך השנה ה' באה מבחר של הה' פקה התורכית.

● חובב המרטום המרחביים יזכה לראות השנה גם מרטום מצריים חדישים. בניגוד לסרטים קודמים, ש' הגיעו לישראל לא- חר סיבוב בארצות אירופה, יגיעו הש' נה העתקות חדשות של סרטים שהופקו במצריים בשנתיים האחרונות. בין ה' יתר: סרטו האחרון של עבדול ואהב.

● יחסייהעבודה בישובי העולים ילכו ויחריפו בחדשים הקרובים. תעמוה חריפה מאד מתנהלת כעת בין העובדים בדרגות הנמוכות ביותר, לא נגד נתוני-העבודה עצמם, אלא נגד מזכירי ההסתדרות. בראש התועמלנים עומדים במקרים רבים אנשי אחדות-העבודה, המקמים בצורה זו זכות ביתרון בבחירות להסתדרות ולכנות. בכמה מקומות כבר אירעו מקרים של התקפות גופניות על המזכירים המושמצים. תוצאת-משנה נוספת: ירידה תלולה במוראל העבודה של העובדים באזורים אלה.

● פני החינוך הממלכתי ישתנו באיטיות, אך בהתמדה.

בעוד שעד כה מקיף החינוך הממלכתי הכללי רוב מוחלט של התלמידים היסודיים, יגדל וילך חלקו של החינוך הממלכתי-ידיתי, ולפי אומדן מבוטס עשוי להגיע בעתיד הקרוב לכדי 50% מכלל היקפו של החינוך הממלכתי במדינה. הגורם העיקרי: מאד ביטול הזדמים וההפסקה המעשית ברכישת נשמות על-ידי זרם העובדים, נחו יותר לרבנים — בעיקר בריכוזי העולים — להשפיע על ההורים לשלוח את ילדיהם לבתי-ספר דתיים.

● שינוי נוסף, אותו ינהיג עמוס בן-גוריון במטח מחוז תל-

אביב של המשטרה: החוקרים לא יפעלו תחת פיקודם של מפקדי הנפות, כי אם ירכזו כיחידה חזקת שתהיה קשורה ישירות למטה המחוז. בשעתו דרש סגן המפקיל לשעבר, יסורון שיף, להנהיג שיטה זו ברחבי הארץ, ואילו עמוס בן-גוריון דחה אותה, מתוך דביקות בשיטות השיטור שנקבעו על ידו. היה זה אחד הגורמים שהניעו מאוחר יותר את שיף להתפטר מן המשטרה.